

Sygn. akt IV U 191/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2014r. w S.

odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 13 października 2011 r. Nr (...)

w sprawie ze skargi D. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 31.01.2012 r. w sprawie IV U 809/11 w przedmiocie prawa do emerytury

I. zmienia wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 31.01.2012r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 13.10.2011r. w części, w jakiej zawiesza ona prawo ubezpieczonej do emerytury w okresie od 01.10.2011r. do 31.05.2012r. i ustala, że ubezpieczona D. S. ma prawo do wypłaty emerytury za okres od 01.10.2011r. do 31.05.2012r.;

II. w pozostałym zakresie umarza postępowanie.

Sygn. akt: IV U 191/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31.01.2012r. w sprawie IVU 809/11 Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie D. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13.10.2011r. nr (...).

W dniu 17.12.2012r. D. S. wniosła skargę o wznowienie postępowania opierając ją o wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. (skarga k.1).

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wnosił o jej oddalenie, ewentualnie o zmianę wyroku z dnia 31.01.2012r. poprzez zmianę decyzji ZUS z dnia 13.10.2011r. i podjęcie wypłaty emerytury dla ubezpieczonej od dnia 18.12.2012r. W uzasadnieniu ZUS podniósł, że brak jest podstaw do wypłaty ubezpieczonej emerytury za okres przed złożeniem skargi o wznowienie postępowania, ponieważ wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. (sygn.. akt K 2/2012r.) został ogłoszony w dniu 22.11.2012r. i z tym dniem nastąpił utrata mocy obowiązującej art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach w sprawie o sygn. akt IV U 1077/12 zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 31 stycznia 2012 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2011 r. i ustalił D. S. prawo do emerytury i wypłaty tego świadczenia za okres od 1 października 2011 r. do dnia 31 maja 2012 r., a w pozostałej części umorzył postępowanie (wyrok k.23).

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy i na skutek powyższego wyrokiem z dnia 15 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie w sprawie o sygn. akt AUa 1442/13 uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie w całości i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania (wyrok k.42).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Dnia 19 marca 2009 r. ubezpieczona D. S. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę (wniosek k.45 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2009 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 01.03.2009 r. (decyzja z dnia 02.04.2009 r. k.65 – 66 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 13 października 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw wstrzymał D. S. od 1 października 2011r. wypłatę emerytury (decyzja z dnia 13.10.2011 r. k.140 akt organu rentowego).

Od decyzji tej ubezpieczona złożyła odwołanie. Wyrokiem z dnia 31.01.2012r. w sprawie IV U 809/11 Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie i skarga o wznowienie postępowania okazały się uzasadnione.

Zgodnie z art.401¹ kpc można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że skarga ubezpieczonej opiera się na ustawowej podstawie oraz została wniesiona w przewidzianym ustawą terminie. Jako podstawę skargi D. S. wskazała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. w sprawie o sygnaturze akt K 2/12 opublikowany w Dzienniku Ustaw Nr 1285 z 22 listopada 2012r. Zgodnie z art.190 ust.3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U.Nr78, poz.483) orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, chyba że Trybunał Konstytucyjny określi inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 13 listopada 2012r. nie określił innej daty utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego, który był przedmiotem badania. Zatem za datę wejścia w życie powyższego wyroku Trybunału Konstytucyjnego uznać należy datę 22 listopada 2012r., tj. datę ogłoszenia wyroku z Dzienniku Ustaw. Ubezpieczona skargę o wznowienie postępowania złożyła w dniu 17.12.2012r., a zatem w terminie ustawowym przewidzianym w art. 407 § 2 kpc.

Odnosząc się do kwestii zasadności skargi o wznowienie postępowania stwierdzić należało, że zawarte w niej wnioski zasługiwały na uwzględnienie. W stanowiącym podstawę skargi wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. Trybunał stwierdził, że art 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz.1726 ze zm.) w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), dodanym przez art.6 pkt 2 w/w ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą

ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Skutki zakresowej niekonstytucyjności przedmiotowego art. 28 są takie, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił on moc w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r. lub przed 8 stycznia 2009 r. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie III AUa 151/13).

Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest to, iż ubezpieczona należy do kręgu osób, które prawo do emerytury nabyły właśnie w przedziale czasowym od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. kiedy to nie było obowiązku rozwiązywania stosunku pracy.

Przedstawione wyżej ustalenia pokazują, że przyczyną zawieszenia wypłaty emerytury na rzecz ubezpieczonej decyzją z 13 października 2011r. były wskazane wyżej uregulowania, tj. przepis art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. w zw. z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W chwili przyznania ubezpieczonej emerytury, tj. w dniu 1 marca 2009r. nie obowiązywał przepis art.103a ustawy emerytalnej „nie pozwalający” - pod rygorem zawieszenia prawa do emerytury - łączyć wypłatę świadczenia emerytalnego z uzyskiwaniem przychodu z tytułu zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Powyższe pozwalało ubezpieczonej pobierać emeryturę obok wynagrodzenia za pracę aż do 1 października 2011r., kiedy to na mocy niezgodnego z Konstytucją przepisu art.28 w/w ustawy z 16 grudnia 2010r. organ rentowy dokonał zawieszenia wypłaty emerytury stosując przepis art.103a ustawy emerytalnej dodany do niej z dniem 1 stycznia 2011r.

W ocenie Sądu zastosowanie do ubezpieczonej niezgodnych z ustawą zasadniczą przepisów ustawy stanowiących podstawę wydania decyzji ostatecznej z 13.10.2011r. uzasadnia wniosek ubezpieczonej o zmianę wyroku z dnia 31.01.2012r. i decyzji organu rentowego z dnia 13 października 2011 r. , poprzez ustalenie, że D. S. przysługuje prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011r. tj. od daty zawieszenia wypłaty świadczenia do 31.05.2012r., tj. do dnia wznowienia wypłaty przez organ rentowy. Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, że podjęcie wypłaty emerytury jest co do zasady możliwe z dniem złożenia skargi, nie wcześniej niż z dniem 22 listopada 2011r., w którym wyrok Trybunału Konstytucyjnego został ogłoszony. Nie można zgodzić się z poglądem, że dopiero od w/w daty zakwestionowane przez Trybunał przepisy powołanych ustaw są niezgodne z Konstytucją. Przepisy te były niezgodne z Konstytucją od daty ich ustanowienia, a jedynie z datą późniejszą Trybunał Konstytucyjny stwierdził istnienie tej niezgodności. Data ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, tj. 22 listopada 2012r. jest datą, od której przepis art.103a ustawy emerytalnej i przepis art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. traci moc obowiązującą wobec osób, które prawo do emerytury nabyły przed 1 stycznia 2011r. Utrata mocy obowiązującej oznacza, że powołane przepisy nie mogą być już podstawą zawieszania wypłaty emerytur dla w/w osób, tj. nie mogą stanowić podstawy wydawania kolejnych rozstrzygnięć (decyzji) o zawieszaniu emerytur. W przypadku ubezpieczonej do zawieszenia wypłaty emerytury doszło przed utratą mocy obowiązującej przez wskazane przepisy, a skarga o wznowienie postępowania zmierza do wyeliminowania z obrotu orzeczenia, które zapadało na podstawie niekonstytucyjnych przepisów.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.412§2 kpc w zw. z art. 477¹⁴§2 kpc zmienił wyrok z dnia 31.01.2012r. i orzekł co do decyzji z dnia 13.10.2011r.